Justitieutskottets betänkande 1983/84:22

om anslag till polisväsendet, m. m. (prop. 1983/84:100 bil. 4, B, jämte motioner)

ANDRA HUVUDTITELN

Polisväsendet

1. **Rikspolisstyrelsen.** Regeringen har i proposition 1983/84:100 bilaga 4 (justitiedepartementet) under punkt B 1 (s. 34—37) föreslagit riksdagen att till rikspolisstyrelsen för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 541 430 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:1351 av Gunilla André m. fl. (c) hemställs, såvitt nu är i fråga, att riksdagen
— beslutar uttala sig för att 300 polisaspiranter skall antas under budgetåret 1984/85 (yrkande 2),
— beslutar hos regeringen begära en plan för polisutbildningens dimensionering under resten av 1980-talet (yrkande 4).

I motion 1983/84:2185 av Rune Rydén m. fl. (m) hemställs att riksdagen
— som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförs om rätt för rikspolisstyrelsen att bedriva viss uppdragsverksamhet (yrkande 1),
— avslår regeringens hemställan till riksdagen vad avser rikspolisstyrelsen i denna del (yrkande 2),
— av regeringen begär en särskild redogörelse i frågan om rätt för rikspolisstyrelsen att bedriva viss uppdragsverksamhet (yrkande 3).

Utskottet

Inledning

År 1981 fattade riksdagen beslut om riktlinjer för en reform i fråga om polisens uppgifter, utbildning och organisation m. m. (prop. 1980/81:13, JuU 24, rskr 210). Uppgifter rörande det praktiska genomförandet av reformen anförtroddes 1981 års polisberedning (Ju 1981:02). Regeringen har i proposition 1983/84:89, som bygger på förslag av polisberedningen, föreslagit riksdagen att godkänna de riktlinjer i fråga om polisens organisation m. m. som har förordats i propositionen. De i propositionen före-

slagna åtgärderna avses i huvudsak bli genomförda fr. o. m. den 1 juli 1984. Riksdagen har nyligen behandlat propositionen (JuU 1983/84:16, rskr 182).

Vissa frågor för polisreformens fulla genomförande återstår för riksdagen att pröva. Regeringen har helt nyligen förelagt riksdagen en proposition (1983/84:111) med förslag till polislag m. m. som avses träda i kraft den 1 juli 1984; propositionen bereds f. n. av utskottet. Övriga frågor som omfattas av polisreformen avser regeringen att redovisa för riksdagen i sådan tid att det slutliga genomförandet kan ske den 1 juli 1985.

I budgetpropositionen (s. 35) säger departementschefen att vissa av de i proposition 1983/84:89 föreslagna åtgärderna leder till ett minskat personalbehov vid rikspolisstyrelsen och att anslagsberäkningen under den nu aktuella punkten grundar sig på förslagen i den sist nämnda propositionen. Regeringens förslag till medelsberäkning under denna punkt innebär en ökning av anslaget med drygt 315 milj. kr. i förhållande till anslaget för innevarande budgetår; totalt föreslås ett anslag av 541 430 000 kr. Ökningen förklaras i huvudsak av att posten Löner och utrustning till extra polismän m. fl. på drygt 312 milj. kr. har förts över från anslagen B 4 och B 5. Enligt regeringens förslag sker också vissa andra förändringar av det förevarande anslaget som betingas av förslagen i proposition 1983/84:89.

Antagning av polisaspiranter

Rikspolisstyrelsen har föreslagit att antalet elever i grundutbildningen ökas från 200 till 300. Departementschefen säger i budgetpropositionen (s. 35) att den successiva förbättringen av vakanssituationen inom polisväsendet har medfört att det f. n. finns omkring 1 000 polismän som har genomgått grundutbildning och fullgjort s. k. alterneringstjänstgöring men som ännu inte har fått tjänst inom ett polisdistrikt. Dessa polismän tjänstgör således i polisdistrikten utöver gällande personaltablå. Departementschefen uttalar att han med hänsyn till bl. a. det gynnsamma personalläget har bedömt att antagningen av aspiranter till polishögskolan kan begränsas till 200 under nästa och de därpå följande två budgetåren.

Departementschefens ställningstagande kritiseras i motion 1351. Motionärerna menar att de 1 000 färdigutbildade polismännen inte saknar arbetsuppgifter; de torde tjänstgöra inom polisväsendet då ordinarie befattningshavare av olika skäl är förhindrade. Motionärerna efterlyser en plan för dimensioneringen av polisutbildningen under resten av 1980-talet.

Beträffande frågan om antalet aspiranter för nästkommande budgetår vill utskottet peka på att departementschefens beräkning grundas på bl. a. det gynnsamma personalläget. Mot denna bakgrund och med hänsyn till det ansträngda statsfinansiella läget bör man enligt utskottets mening inte frångå beräkningen i budgetpropositionen. Utskottet avstyrker därför bifall till motion 1351 i nu behandlad del.

När det gäller önskemålet om en plan för den fortsatta dimensionering-

en av polisutbildningen vill utskottet peka på att samma fråga behandlades av utskottet under förra riksmötet. Utskottet uttalade då i sitt av riksdagen godkända betänkande (JuU 1982/83:20 s. 3) att det var av stor betydelse för organisationen av polishögskolans arbete och därmed också för kvaliteten på den undervisning som där bedrivs att verksamheten kan planläggas för längre tidsperioder än ett år och att elevantagningen sker någorlunda jämnt över åren. Saken hade enligt utskottets mening så stor betydelse för rekryteringsarbetet och polisverksamheten i stort att den borde studeras närmare. Utskottet utgick från att så kom att ske inom ramen för polisberedningens arbete.

Polisberedningen avlämnade under hösten 1983 betäkandet (Ds Ju 1983:15) Rekrytering och utbildning inom polisväsendet. I betänkandet behandlar beredningen frågor om rekrytering och utbildning inom polisväsendet med anledning av polisreformen. Beredningen föreslår förändringar i utbildningsorganisationen i flera viktiga hänseenden. Bl. a. föreslår beredningen att all central utbildning inom polisväsendet i princip skulle ske vid polishögskolan Ulriksdal. Förslaget grundas på bl. a. en prognos om grundutbildningens omfattning från år 1986 och de närmaste åren därefter, som utgick från en årlig rekrytering av 500 polisaspiranter. Polisberedningen uttalar därvid (s. 291) att antalet elever vid den nuvarande grundkursen varierat från 800 per år ner till 200 elever för innevarande budgetår. Under senare år har emellertid det genomsnittliga antalet elever varit 400—500, vilket enligt beredningen även motsvarar det teoretiska rekryteringsbehovet i en storleksmässigt oförändrad polisorganisation. — I betänkandet överväger polisberedningen vidare förändringar i fråga om polisutbildningens innehåll, omfattning och utformning.

Vissa av polisberedningens förslag av organisatorisk art, bl. a. om koncentrationen av den centrala utbildningsverksamheten till polishögskolan Ulriksdal i Solna, har behandlats i proposition 1983/84:89 medan övriga frågor avses bli behandlade av regeringen i det senare steget av genomförandet av reformen inom polisväsendet.

Utskottet vidhåller uppfattningen om betydelsen av att verksamheten vid polishögskolan kan planläggas för längre tidsperioder än ett år och att elevantagningen sker någorlunda jämnt över åren. Som framgår av det förut anförda har polisberedningen vid sina överväganden angående den framtida polisutbildningen beaktat behovet av polisaspiranter under de närmaste åren. Utskottet, som noterar att departementschefen i budgetpropositionen bedömer att antalet polisaspiranter kan begränsas till 200 även under de två på nästa budgetår följande budgetåren, utgår från att regeringen kommer att behandla den aktuella frågan — i den mån så ej redan kan anses ha skett genom proposition 1983/84:89 — i samband med redovisningen av de frågor som återstår för polisreformens fulla genomförande. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motion 1351 i nu behandlad del.

Viss uppdragsverksamhet

Departementschefen nämner upplysningsvis i budgetpropositionen (s. 36) att han avser att inom kort ta upp en fråga om rätt för rikspolisstyrelsen att bedriva viss uppdragsverksamhet. Styrelsen bör enligt departementschefen ges ett bemyndigande dels att bedriva konsultverksamhet inom ADB-området med särskild inriktning på datasäkerhet, dels att sälja sådan programvara som har utarbetats vid styrelsen. Verksamheten kommer delvis att avse sådana kunskaper eller sådana program som finns inom avdelning D (särskilda polisverksamheten). Departementschefen säger vidare att han ämnar återkomma till regeringen med förslag till närmare bestämmelser om verksamheten.

I motion 2185 riktas kritik mot departementschefens uttalanden. Motionärerna säger att den statsrättsliga grunden för myndigheters kommersiella verksamhet är oklar och att endast riksdagen kan tillåta sådan uppdragsfinansierad verksamhet hos myndigheter. Vidare anser motionärerna det vara betänkligt om rikspolisstyrelsen skulle tillföras resurser genom exportvinster från uppdragsverksamhet vid sidan av vad riksdagen beslutat.

Allmänt gäller att ramen för en statlig myndighets verksamhetsområde ges genom direktiv av regeringen och riksdagen. Dessa direktiv för vad en myndighet skall syssla med kan ha kommit till uttryck genom myndighetens instruktion, i regleringsbrev eller på något annat sätt.

Något hinder i t. ex. regeringsformen mot att en myndighet bedriver affärsverksamhet eller annan verksamhet av privaträttslig karaktär finns inte. Inte heller krävs det att föreskrifter om verksamhet av detta slag hos myndigheter skall meddelas i lag eller att regeringen, om den vill fatta beslut om sådan verksamhet, måste ha bemyndigande i lag. Det är för övrigt i praktiken inte ovanligt att myndigheter, utan att för den skull syssla med affärsverksamhet i egentlig mening, uppträder som privaträttsliga subjekt genom att t. ex. ingå avtal med enskilda. Och i vissa sammanhang, nämligen vid upphandling, har en statlig myndighet en uttrycklig skyldighet att ta affärsmässiga hänsyn (se 1 och 3 §§ upphandlingsförordningen [1973:600]).

En myndighets verksamhet kan finansieras antingen genom anslag eller genom avgiftsbeläggning. Bland myndigheter med avgiftsbelagd verksamhet är det, vid sidan av affärsverken, de s. k. uppdragsmyndigheterna som kan sägas syssla med affärsverksamhet genom att sälja varor eller tjänster till utomstående. Som exempel på uppdragsmyndigheter kan nämnas datamaskincentralen för administrativ databehandling och statistiska centralbyrån.

Frågan om myndigheters affärsverksamhet som riktar sig mot utlandet behandlades av riksdagen år 1981 i samband med att regeringen (handelsdepartementet) för riksdagen redovisade en rad åtgärder för att främja export av tjänster från statliga myndigheter och bolag (prop. 1980/81:171).

Vid remissbehandlingen av det utredningsförslag som låg till grund för propositionen riktades från några håll kritik mot att myndigheter sysslar med export av tjänster (se prop. s. 54). Riksrevisionsverket förordade att all kommersiell tjänsteexport skulle ske i bolagsform. Verksamhet i myndighetsform borde reserveras för samhällsfunktioner. Att låta myndigheter bedriva kommersiell tjänsteexport ansåg verket inte vara förenligt med de syften för vilka myndighetsformen var avsedd. Verket ansåg också att en sammanblandning av renodlad myndighetsverksamhet och kommersiell verksamhet inte var acceptabel från redovisnings- och revisionssynpunkt.

Departementschefen menade (prop. s. 8f) att en myndighet borde kunna bedriva viss tjänsteexport i eget namn genom uppdragsverksamhet. Det borde enligt departementschefen slås fast att uppdragsverksamhet är en förutsättning för att myndigheter skall kunna bedriva tjänsteexport. Och för att stimulera exportverksamheten borde enligt departementschefen fler myndigheter få möjlighet att bedriva uppdragsverksamhet. Men departementschefen betonade vikten av att en sådan exportverksamhet i viss utsträckning bedrevs skild från myndighetens uppgifter enligt dess instruktion, framför allt i fråga om redovisning av medel och personal.

När det gäller de ekonomiska frågorna pekade departementschefen (prop. s. 9) på olika åtgärder som skulle kunna stimulera en ökad tjänsteexport. En sådan åtgärd var att myndigheter som hade intäkter av tjänsteförsäljning till utlandet i huvudsak fick disponera dem på egen hand för att täcka kostnaderna inom exportverksamheten. En parallell kunde enligt departemenschefen här dras till myndigheter som hade rätt att ta uppdrag; ersättningen för sådana uppdrag disponerades av myndigheten i uppdragsverksamheten.

Riksdagen godtog vad som anförts i propositionen i de nu angivna hänseendena (NU 1980/81:58, rskr 426).

Frågor av det slag som behandlades i det nyss berörda ärendet regleras i förordningen (1981:673) med vissa bestämmelser för statlig myndighets affärsdrivande verksamhet i utlandet. Förordningen är tillämplig på ett drygt 20-tal affärsverk och andra statliga myndigheter, dock ej rikspolisstyrelsen. I förordningen föreskrivs bl. a. att myndigheten inom sitt verksamhetsområde bör ta initiativ till att för export marknadsföra sådana tjänster som myndigheten inte är förhindrad att tillhandahålla. I övrigt innehåller förordningen bestämmelser som syftar till att klarlägga myndigheternas handlingsmöjligheter vid export av tjänster.

I sammanhanget kan nämnas att spörsmålet rörande rikspolisstyrelsens uppdragsverksamhet av det slag som berörts i motionen nyligen föranlett en fråga i kammaren. Frågan har ännu inte besvarats.

Som framgått av den redogörelse som här lämnats finns det inga formella hinder för regeringen att ge rikspolisstyrelsen rätt att ägna sig åt sådan uppdragsverksamhet som departementschefen nämner i budgetpropositionen. Och riksdagen har tidigare ställt sig bakom åtgärder som syftar

till att stimulera export av tjänster från statliga myndigheter. Mot denna bakgrund finns det enligt utskottets mening inte skäl för riksdagen att vidta någon åtgärd med anledning av motionen. I sammanhanget bör enligt utskottets mening beaktas att man — när det gäller utformningen av de närmare bestämmelserna för den ifrågavarande uppdragsverksamheten — bör åstadkomma en tydlig gränsdragning mellan denna form av verksamhet och rikspolisstyrelsens administrativa och polisiära myndighetsåligganden, bl. a. i fråga om den brottsförebyggande verksamheten. Utskottet avstyrker bifall till motion 2185.

Övrigt

Vad departementschefen anfört under detta anslag föranleder — utöver vad som har sagts i det föregående — inget särskilt uttalande från utskottets sida, och utskottet tillstyrker regeringens förslag till medelsanvisning.

Utskottets hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *aspirantantagningen 1984/85*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:1351 i denna del (yrkande 2),
2. beträffande *långtidsplanering av aspirantantagningen*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:1351 i denna del (yrkande 4),
3. beträffande *viss uppdragsverkamhet inom rikspolisstyrelsen*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2185,
4. beträffande *medelsberäkningen*
   att riksdagen med bifall till regeringens förslag till *Rikspolisstyrelsen* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 541 430 000 kr.

2. **Särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av brott mot rikets säkerhet m.m.** Regeringen har under punkt B 2 (s. 37) föreslagit riksdagen att till Särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av brott mot rikets säkerhet m. m. för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 137 156 000 kr.

Motion

I motion 1983/84:1525 av Lars Werner m. fl. (vpk) hemställs att riksdagen hos regeringen begär tillsättande av en parlamentarisk utredning — i vilken företrädare för alla fem riksdagspartierna skall ingå — vars uppdrag skall vara att granska säkerhetspolisens organisation och verksamhet bl. a. utifrån de synpunkter som anförts i motionen.

Utskottet

Regeringens anslagsframställning innebär en ökning av anslaget till den Särskilda polisverksamheten från 127,7 milj. kr. för innevarande budgetår till 137,1 milj. kr. för budgetåret 1984/85.

Utskottet har inte någon erinran mot regeringens medelsberäkning.

I motion 1525 begärs en parlamentarisk utredning, med alla fem riksdagspartierna företrädda, för att granska säkerhetspolisens organisation och verksamhet.

Yrkanden om översyn av säkerhetspolisens organisation och verksamhet har under senare år vid flera tillfällen, senast förra året, prövats av utskottet. Utskottet får härvidlag hänvisa till den utförliga behandlingen i betänkandet JuU 1979/80:3 och till ställningstagandena till översynsyrkanden i betänkandena JuU 1979/80:31, 1980/81:33, 1981/82:38 och 1982/83:33. Utskottet avstyrkte bifall till yrkandena, och riksdagen följde utskottet.

De i utskottets tidigare betänkanden redovisade reformerna rörande säkerhetstjänstens organisation har nyligen genomförts och börjat tillämpas. Det i betänkandet JuU 1982/83:33 nämnda översynsarbetet i fråga om personalkontrollkungörelsen (1969:446) har resulterat i en förordning (1983:764) om ändring i personalkontrollkungörelsen som trätt i kraft den 1 oktober 1983. Till följd av ändringarna i kungörelsen pågår f. n. ett omfattande praktiskt uppföljningsarbete.

När utskottet tidigare avstyrkt bifall till föreliggande översynsyrkanden har det skett mot bakgrund av genomförda och förestående reformer av den polisiära säkerhetstjänstens verksamhet. Därvid har också omnämnts förslag av juristkommissionen i fallet Bergling (se Ds Ju 1980:2) om en förutsättningslös utvärdering inom några år.

Enligt utskottets mening saknas uppenbarligen f. n. — innan den nya ordningen för säkerhetstjänstens verksamhet hunnit vara i tillämpning någon nämnvärd tid — skäl att föranstalta om en utredning för att granska säkerhetstjänstens organisation och verksamhet. Utskottet avstyrker därför bifall till motion 1983/84:1525.

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsberäkningen*
   att riksdagen med bifall till regeringens förslag till *Särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av brott mot rikets säkerhet m.m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 137 156 000 kr.,
2. beträffande *översyn av säkerhetspolisens verksamhet*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:1525.

3. **Statens kriminaltekniska laboratorium.** Regeringen har under punkt B 3 (s. 37—39) föreslagit riksdagen att till Statens kriminaltekniska laboratorium för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 18 490 000 kr.

Regeringens förslag under denna punkt innebär en ökning av anslaget med 318 000 kr. i förhållande till anslaget för innevarande budgetår.

I budgetpropositionen erinras om att personalläget vid laboratoriet, liksom tidigare, är bekymmersamt. Mot denna bakgrund har anslagsförslaget inte beräknats med utgångspunkt i huvudförslaget om besparing.

Den besparing som skulle ha följt vid en tillämpning av huvudförslaget har i stället tagits ut under anslaget B 1. Rikspolisstyrelsen. Vid medelsberäkningen har hänsyn också tagits till att laboratoriet från riksskatteverket skall ta över uppgiften att undersöka kilometerräknarapparater som misstänks ha blivit utsatta för manipulation. — Några nya tjänster föreslås inte för laboratoriet.

Utskottet godtar regeringens förslag till medelsberäkning.

Utskottet hemställer

att riksdagen till *Statens kriminaltekniska laboratorium* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 18 490 000 kr.

4. **Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader.** Regeringen har under punkt B 4 (s. 39—42) föreslagit riksdagen att till Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader för budgetåret 1984/85 anvisa ett förslagsanslag av 3 767 834 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:599 av Inge Carlsson (c) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av en ekonomisk rotel i Norrköpings polisdistrikt.

I motion 1983/84:893 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp) hemställs med hänvisning till vad som anförts i motion 1983/84:891, såvitt nu är i fråga,
— att riksdagen hos regeringen begär förslag om inrättande av narkotikarotlar i större polisdistrikt (yrkande 3),
— att riksdagen beslutar anvisa medel för ytterligare 20 tjänster till narkotikapolisen (yrkande 4).

I motion 1983/84:1149 av Marianne Karlsson (c) hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att det bör införas en möjlighet att mot prisförhöjning få i pass infört titel eller yrkesbeteckning jämte utländsk översättning därav,

2. att riksdagen hos regeringen hemställer att expeditionskungörelsens avgiftslista kompletteras med uppgift på särskild taxa/stämpelavgift för införande av titel eller yrkesbeteckning i pass samt för dess översättning.

I motion 1983/84:1351 av Gunilla André m. fl. (c) hemställs, såvitt nu är i fråga, att riksdagen beslutar att till Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader för budgetåret 1984/85 anvisa ett i förhållande till regeringens förslag med 10 milj. kr. förhöjt förslagsanslag av 3 777 834 000 kr. för att möjliggöra antagning av ytterligare 100 polisaspiranter (yrkande 3).

I motion 1983/84:1522 av Per-Olof Strindberg m. fl. (m) hemställs, såvitt nu är i fråga, att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna

att den i proposition 1983/84:100, bilaga 4, aviserade omfördelningen av 50 polismän ej skall äga rum (yrkande 8).

I motion 1983/84:2101 av Jan-Erik Wikström m. fl. (fp) hemställs, med hänvisning till vad som anförts i motion 1983/84:2100, såvitt nu är i fråga, att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts beträffande straffsanktioner mot langning (yrkande 1).

I motion 1983/84:2181 av Ulf Lönnqvist m. fl. (s) hemställs, såvitt nu är i fråga,

— att riksdagen hos regeringen begär en översyn av polisdistriktsindelningen i Stockholms län (yrkande 1),

— att riksdagen hos regeringen begär att ökade resurser tillförs Handens polisdistrikt (yrkande 2).

Utskottet

Inledning

Regeringens anslagsförslag under denna punkt är beräknat med utgångspunkt i huvudförslaget om besparing. Totalt föreslås ett anslag av drygt 3 767 milj. kr., vilket innebär en minskning med ca 57,4 milj. kr. i förhållande till anslaget för innevarande budgetår. Minskningen beror på att anslagsposten Lönekostnader till extra polismän (polisaspiranter) m. fl. uppgående till drygt 308 milj. kr. har förts över till anslaget B 1. Rikspolisstyrelsen. Från detta anslag har f. ö. anslagsposten Passformulär m. m. uppgående till ca 7,6 milj. kr. förts över till förevarande anslag. Vid beräkningen av anslaget har beaktats de effekter på medelsbehovet som riksdagens nyligen fattade beslut om polisens organisation m. m. kan ha (prop. 1983/84:89, JuU 16, rskr 182).

För innevarande budgetår tillfördes inte polisväsendet några nya tjänster. I stället skedde en omfördelning av tjänster till vissa angelägna verksamhetsområden. Även för nästa budgetår föreslås att viss polisverksamhet prioriteras bl. a. genom omfördelningar. Detta gäller enligt vad departementschefen anför bl. a. kampen mot narkotikabrottsligheten och den ekonomiska brottsligheten.

Departementschefen uppger i sammanhanget att regeringen har för avsikt att under hösten 1984 lägga fram ett samlat program med förslag till inriktning av bekämpningen av narkotika och narkotikabrottslighet samt ekonomisk kriminalitet och till resursanvändningen på dessa områden. Departementschefen aviserar emellertid redan nu att han kommer att i samband med utfärdande av regleringsbrev för polisväsendet föreslå regeringen att resurserna inom polisväsendet omfördelas så att 50 polismän avdelas för bekämpningen av den ekonomiska brottsligheten. Omfördelningen avses ske genom att tjänster för övervakningspersonal dras in.

I fråga om polisens insatser mot narkotikabrottsligheten föreslås däremot inga särskilda åtgärder under förevarande anslag. Departementschefen hänvisar i stället till att — i likhet med vad som har skett för innevarande budgetår — medel för olika narkotikabekämpande projekt beräknas under anslaget A 2. Justitiedepartementet.

Medel för polisaspiranter

I motion 1351 begärs att 300 polisaspiranter skall antas under nästa budgetår. Det är 100 fler än vad regeringen föreslår. Denna sak behandlas av utskottet under punkt 1 i detta betänkande. Utskottet har avstyrkt bifall till motionen i detta hänseende.

I anslutning till förevarande anslag begärs i motion 1351 en ökad medelsanvisning på 10 milj. kr. för att möjliggöra den ytterligare aspirantantagning som motionärerna förespråkar. I konsekvens med utskottets nyss nämnda ställningstagande till önskemålet om ökad aspirantantagning avstyrker utskottet bifall till motionen i här aktuell del. Tilläggas bör kanske f. ö. att, såsom inledningsvis sagts, den anslagspost som upptar lönekostnader till polisaspiranter i årets budgetproposition har förts över till anslaget B 1. Rikspolisstyrelsen.

Ekonomisk brottslighet

Omfördelning av polismän

I motion 1522 begärs att den aviserade omfördelningen av 50 polismän inte skall ske. Motionärerna erinrar om att det är nödvändigt att göra förstärkningar inom flera områden, men att medel för sådana förstärkningar saknas. Enligt motionärerna finns det inte godtagbara skäl till varför den aktuella omfördelningen skall göras.

Såsom utskottet anförde förra året (Ju 1982/83:20 s. 12) utgör den ekonomiska brottsligheten ett stort samhällsproblem, kanske ett av vår tids största kriminalpolitiska problem. Det är därför nödvändigt att samhället sätter in kraftfulla åtgärder på alla områden för att motverka denna brottslighet.

I kampen mot den ekonomiska brottsligheten spelar naturligtvis polisens arbete en central roll. Ett uttryck för denna uppfattning är de betydande resursförstärkningar som för detta ändamål har tillförts polisen under en följd av år. Under innevarande budgetår har genom omfördelnigar ett 50-tal polismän satts in i kampen mot den ekonomiska brottsligheten. Departementschefen anger att det bör ske en fortsatt prioritering av polisverksamheten till förmån för bl. a. bekämpande av den ekonomiska brottsligheten.

Den av regeringen hösten 1982 tillkallade kommissionen mot ekonomisk brottslighet har i en skrivelse till regeringen i augusti 1983 föreslagit vissa åtgärder för en förstärkning av polisens resurser på området. Kom-

missionen har sålunda föreslagit att de enheter inom polisen som sysslar med denna brottsbekämpning förstärks med 150 polismanstjänster och ett 20-tal administrativa tjänster. Departementschefen förklarar i budgetpropositionen att han i allt väsentligt ansluter sig till de förslag om resursförstärkningar som kommissionen har lagt fram. Med hänsyn till de kvalificerade arbetsuppgifter som det är fråga om måste enligt vad departementschefen framhåller utredningspersonalen vid de ekonomiska rotlarna genomgå en omfattande ekonomisk utbildning. Det är därför enligt departementschefens bedömning inte möjligt att genomföra den önskvärda resursförstärkningen på en gång. — Departementschefens överväganden mynnar ut i ett förslag om att 50 polismän genom omfördelning avdelas för att bekämpa den ekonomiska brottsligheten; omfördelningen föreslås bli genomförd genom att tjänster för övervakningspersonal dras in.

Utskottet vill för sin del till att börja med ansluta sig till den i budgetpropositionen redovisade uppfattningen att den ekonomiska brottsligheten hör till de områden som även i fortsättningen bör prioriteras vad gäller brottsbekämpning. Även på andra områden finns det i linje med vad som sägs i motion 1522 skäl att göra prioriteringar. Hit hör enligt utskottets uppfattning framför allt bekämpandet av narkotikabrottsligheten och våldsbrottsligheten. I det ansträngda statsfinansiella läget är det inte möjligt att tillföra de brottsbekämpande myndigheterna några nya tjänster om inte alldeles särskilda skäl talar härför; så är fallet beträffande åklagarväsendet, där utskottet nyligen tillstyrkt att medel för sammanlagt 17 nya åklagartjänster för bl. a. bekämpande av ekonomisk brottslighet anvisas för nästa budgetår (JuU 1983/84:17). För olika narkotikabekämpande projekt har under anslaget A 2. Justitiedepartementet i budgetpropositionen beräknats 15 milj. kr., medel som bör komma också de brottsbekämpande myndigheterna till del.

När det gäller verksamheten inom polisväsendet anser utskottet att man av resursskäl inte bör avstå från att göra nödvändiga prioriteringar. Dessa får i stället — i likhet med vad som skett andra budgetår — i den utsträckning det är möjligt och lämpligt göras genom omfördelningar av tillgängliga resurser. Härvidlag måste givetvis behovet av förstärkningar vägas inte bara mot andra angelägna sådana behov utan också mot de praktiska möjligheterna att genomföra omfördelningarna. Självfallet måste man också ta hänsyn till vilka konsekvenser som en tilltänkt omfördelning kan få inom den del av polisverksamheten där tjänster dras in.

Såsom utskottet nyss sagt bör de brottsbekämpande insatserna mot den ekonomiska brottsligheten prioriteras. Den förstärkning av polisens resurser som denna prioritering nu påkallar bör enligt utskottets mening ske genom omfördelningar. Utskottet tar därmed avstånd från det i motion 1522 framförda yrkandet att någon omfördelning inte bör äga rum.

Utskottet har inte någon erinran mot vad departementschefen anfört om det sätt på vilket omfördelningarna bör genomföras.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motion 1522 i här behandlad del.

Ekonomiska rotlar

I motion 599 begärs att en ekonomisk rotel inrättas i Norrköpings polisdistrikt. Enligt motionärens mening kan den rotel som finns i Linköpings polisdistrikt inte tillgodose det behov av resurser på området som finns i Norrköpingsregionen.

För att bekämpa bl. a. den ekonomiska brottsligheten har inom polisväsendet tillskapats en särskild organisation i form av ekonomiska rotlar. De ekonomiska rotlarna har länen som primärt verksamhetsområde. Sådana rotlar finns — förutom vid rikspolisstyrelsen — i 22 polisdistrikt; endast i Jämtlands och Gotlands län saknas ekonomisk rotel. För Östergötlands län finns en ekonomisk rotel i Linköpings polisdistrikt.

För nästa budgetår föreslås, som tidigare behandlats, att ytterligare polismän sätts in i kampen mot den ekonomiska brottsligheten. I budgetpropositionen säger departementschefen inte något om hur förstärkningarna organisatoriskt skall genomföras.

Vid ställningstagande till motionsyrkandet vill utskottet först framhålla att det ankommer på regeringen att avgöra hur de ytterligare polismän som skall avdelas för kampen mot den ekonomiska brottsligheten skall fördelas organisatoriskt inom polisväsendet. Vägledande för ett ställningstagande i frågan måste, i linje med vad utskottet uttalade förra året, självfallet vara att resurserna tillförs de polisdistrikt där behovet av förstärkningar är störst, och i detta hänseende bör riksdagen inte göra något särskilt uttalande.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet bifall till motion 599.

Resurser för narkotikabekämpning

I motion 893 begärs dels att narkotikarotlar inrättas i alla större polisdistrikt, dels att medel anvisas för ytterligare 20 tjänster för bekämpande av narkotikabrottsligheten. Enligt motionärernas förslag bör de aktuella tjänsterna tillskapas genom omfördelningar av befintliga tjänster och finansieras genom de medel för narkotikabekämpning som i budgetpropositionen tagits upp under anslaget A 2. Justitiedepartementet.

Det råder knappast någon tvekan om att narkotikamissbruket har kommit att bli ett av vår tids största sociala problem. Det mesta talar för att man har att räkna med en i stort sett oförändrat hög missbruksnivå med däremot svarande narkotikabrottslighet. Såsom riksdagen tidigare har lagt fast måste kampen mot narkotikamissbruket föras inom alla samhällsområden. Bekämpandet av nakotikabrottsligheten utgör ett viktigt led i dessa ansträngningar.

Med hänvisning till det anförda hör, såsom utskottet redan i föregående avsnitt uttalat, bekämpandet av narkotikabrottsligheten till de uppgifter som bör prioriteras inom polisens verksamhet. Så har f. ö. skett under en följd av år. Polisen har sålunda efter hand kommit att förfoga över allt större resurser för att bekämpa nakotikabrottsligheten (se närmare härom JuU 1981/82:38 och 1982/83:20).

Även på det organisatoriska området har det inom polisen vidtagits åtgärder för att förbättra möjligheterna att komma till rätta med narkotikabrottsligheten. Bl. a. har särskilda narkotikarotlar inrättats i hela landet. Dessa rotlar finns i 24 polidistrikt och har länen som primärt verksamhetsområde. Därutöver finns också lokala narkotikarotlar i sex polisdistrikt. Även vid rikspolisstyrelsen finns en särskild narkotikarotel.

I sammanhanget bör också nämnas att regeringen hösten 1982 tillkallade en särskild kommission mot narkotikamissbruket. Enligt sina direktiv (Dir. 1982:100) har kommissionen haft till uppgift att bl. a. lägga fram förslag om insatser genom polisväsendet som syftar till att den illegala narkotikahanteringen i landet uppdagas och beivras. Kommissionen har också haft till uppgift att lägga fram förslag om omprioriteringar av resurserna på området. Kommissionen har lagt fram flera promemorior i ämnet. I en promemoria i maj 1983 (PM nr 3) föreslogs vissa resursförstärkningar bl. a. för polisen för budgetåret 1983/84. I en senare promemoria (PM nr 5) togs upp bl. a. olika frågor om polisens arbetsmetoder vid kampen mot narkotikan samt vissa organisatoriska och andra frågor rörande polisens arbetsuppgifter och resurser på området.

Med anledning av de förslag om resursförstärkningar för polisen som narkotikakommissionen tog upp i PM nr 3 beslutade regeringen i juni 1983 att genom omvandling av tjänster tillföra de regionala narkotikarotlarna och de lokala rotlarna i storstäderna sammanlagt 100 tjänster. Den kostnadsökning som detta förde med sig täcktes genom överföringar av ca 1,5 milj. kr. till anslaget B 4. Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader från anslaget A 2. Justitiedepartementet, under vilket anslag riksdagen anvisat medel för kamp mot narkotikan.

När det gäller polisens resurser för narkotikabekämpning för nästa budgetår är läget följande.

Departementschefen uppger i budgetpropositionen att regeringen har för avsikt att under hösten 1984 lägga fram ett program med förslag till inriktning av bekämpningen av narkotika och narkotikabrottslighet och till resursanvändningen på området. Till följd härav föreslår departementschefen nu inga särskilda åtgärder i saken under förevarande anslagspunkt. Medel för olika narkotikabekämpande projekt beräknas i stället — i likhet med vad som skett för innevarande budgetår — under anslaget A 2. Justitiedepartementet. Den närmare fördelningen av det föreslagna beloppet på 15 milj. kr. avses ske senare genom beslut i regleringsbrev. — I sammanhanget kan tilläggas att narkotikakommissionen i PM nr 5 föresla-

git att de regionala narkotikarotlarna för nästa budgetår tillförs ytterligare 25 tjänster.

Vid ställningstagande till önskemålen i motion 893 vill utskottet för sin del först uttala att det är angeläget att polisen för nästa budgetår tillförs resurser som möjliggör en effektiv medverkan i kampen mot narkotikan i samhället. Som nyss nämnts läggs något förslag härom inte fram av regeringen under förevarande anslagspunkt; medel för olika projekt mot narkotikan beräknas i stället under ett annat anslag. Mot denna bakgrund och med tanke på att resurser för narkotikabekämpning kan behöva tillföras också andra myndigheter än polisen — bl. a. inom kriminalvården och åklagarväsendet för vilka inte heller beräknats medel för ändamålet under resp. anslag — anser sig utskottet nu inte böra ta ställning till frågan vilka resurser för narkotikabekämpning som bör anvisas under förevarande anslag. Frågan får prövas i anslutning till utskottets beredning av anslagsförslaget under A 2. — Vid utskottets behandling nyligen av anslagen till kriminalvården har utskottet intagit liknande ståndpunkt vid ställningstagande till motionsönskemål om förstärkning av kriminalvårdens resurser för narkotikabekämpning (JuU 1983/84:20).

Den i motion 893 berörda frågan om att genom omfördelningar av befintliga resurser förstärka polisens möjligheter att bekämpa narkotikakriminaliteten har ett sådant samband med den nyss behandlade frågan om resursförstärkningar att utskottet inte heller anser sig böra i förevarande sammanhang ta närmare ställning till omfördelningsfrågan.

Det nu sagda har giltighet också beträffande motionsönskemålet om att fler narkotikarotlar inrättas. I den saken vill utskottet dock påpeka att sådana rotlar redan i dag finns i praktiskt taget alla större orter. Det kan naturligtvis inte uteslutas att man i ytterligare polisdistrikt kan behöva inrätta narkotikarotlar eller på annat sätt göra organisatoriska förbättringar. Förslag i den senare riktningen har f. ö. lagts fram av narkotikakommissionen i PM nr 5. Hithörande frågor ankommer det emellertid på regeringen att avgöra. Utskottet bör därför inte göra något särskilt uttalande i saken.

Vad utskottet nu anfört innebär att utskottet avstyrker bifall till motion 893 i här behandlade delar.

Medelsberäkningen

Utskottets ställningstagande i det föregående till frågor rörande polisens bekämpande av den ekonomiska brottsligheten och narkotikabrottsligheten innebär att utskottet godtar regeringens förslag till vilka resurser som bör anslås för dessa ändamål.

Utskottet godtar även i övrigt regeringens förslag till medelsberäkning under förevarande punkt.

Titel eller yrkesbeteckning i pass

I motion 1149 kritiseras det förhållandet att titel eller yrkesbeteckning inte antecknas i pass. Motionären anför att en titel i ett pass många gånger innebär ett bättre bemötande vid inresa till andra länder.

De grundläggande reglerna om pass finns i passlagen (1978:302). Där föreskrivs att pass utfärdas av passmyndighet. Polisstyrelse är passmyndighet inom riket. Även utrikesdepartementet får utfärda pass i vissa fall. Utom riket är bl. a. beskickning passmyndighet. Den som ansöker om pass skall ge in fotografier samt styrka sina personuppgifter, sitt svenska medborgarskap och sin identitet. I passförordningen (1979:664), som bl. a. innehåller verkställighetsföreskrifter till passlagen, föreskrivs att pass utfärdas enligt särskilt formulär. Där föreskrivs vidare att för passmyndigheter inom riket meddelas ytterligare föreskrifter för verkställighet av passlagen och passförordningen av rikspolisstyrelsen.

Rikspolisstyrelsens föreskrifter är utfärdade i rikspolisstyrelsens författningssamling (RPS FS 1979:14). När de ändrades senast trycktes de om i RPS FS 1982:3. Föreskrifterna innehåller detaljregler i fråga om bl. a. vilka uppgifter som sökanden skall lämna, förfarandet hos passmyndigheten och tillvägagångssättet vid utfärdande av pass.

De gällande reglerna om pass ger inte något utrymme för uppgift i passet om titel eller yrkesbeteckning. Utskottet, som utgår från att regeringen och i förekommande fall rikspolisstyrelsen genom sina föreskrifter ger passen en lämplig och ändamålsenlig utformning, anser inte att det är någon riksdagens uppgift att göra något särskilt uttalande i den av motionären väckta frågan. Utskottet avstyrker därför bifall till motion 1149.

Polisdistriktsindelningen i Stockholms län, m. m.

I motion 2181 anförs att det råder en kraftig obalans mellan polisdistrikten i Stockholms län och att det med anledning därav bör genomföras en översyn av distriktsindelningen inom länet.

De allmänna riktlinjerna för polisväsendet beslutas av riksdagen, liksom även vissa riktlinjer för bl. a. polisdistriktens storlek och antal (se prop. 1971:173, JuU 1972:1, rskr 1972:19); i fråga om indelningen i polisdistrikt beslutar däremot regeringen (bestämmelser i detta ämne finns i kungörelsen [1973:874] om indelningen i polisdistrikt). I samband med 1972 års reform rörande indelningen i polis- och åklagardistrikt tog riksdagen ställning till ett motionsvägen framfört förslag om att ändringar i polidistriktsindelningen alltid borde underställas riksdagen innan slutligt beslut fattades. Justitieutskottet uttalade därvid (JuU 1972:1 s. 45 f) bl. a. att ett sådant förfarande stred mot den praxis som dittills tillämpats vid ändringar i den polisiära eller judiciella indelningen och även innebar en från administrativa utgångspunkter omständlig ordning. I enlighet här-

med avstyrkte utskottet motionen men underströk samtidigt att riksdagen skulle höras om i visst fall någon avvikelse befanns erforderlig från de av riksdagen uppdragna riktlinjerna för distriktsindelningen. Utskottet förutsatte också att frågan skulle underställas riksdagen om i visst fall tvekan skulle uppstå huruvida en indelningsändring stod i överensstämmelse med de uppdragna riktlinjerna eller eljest särskilda skäl talade härför. Riksdagen godkände betänkandet.

Med anledning av ett motionsyrkande, likalydande som det nu aktuella, uttalade utskottet i mars 1983 i sitt av riksdagen godkända betänkande (JuU 1982/83:20 s. 21) bl. a. att polisdistrikten i Stockholms län skiljer sig från varandra i många hänseenden — t. ex. i fråga om areal, folkmängd och befolkningsstruktur — och att indelningen i polisdistrikt är beroende av en mängd skilda faktorer som i varje enskilt fall måste samverka på lämpligt sätt för att den lokala polisorganisationen skall kunna uppfylla kravet att bilda kärnan i ett effektivt och rationellt polisväsende. Utskottet förklarade sig utgå ifrån att regeringen när så påkallas på ett ändamålsenligt sätt prövar frågan huruvida förändringar bör göras i distriktsindelningen, och utskottet uttalade som sin mening att det inte är någon riksdagens uppgift att ta ställning i dessa hänseenden. Motionsyrkandet avstyrktes.

När frågan om polisdistriktsindelningen i Stockholms län nu åter aktualiseras vill utskottet framhålla att skillnaderna mellan de tretton polisdistrikten i länet onekligen är stora och att förhållandena i distrikten varierar avsevärt. Såsom utskottet tidigare har uttalat utgår emellertid utskottet ifrån att regeringen har uppmärksamheten riktad på dessa frågor och när så behövs prövar huruvida förändringar bör göras i distriktsindelningen; någon riksdagens uppgift är detta inte enligt utskottets mening. Åtgärder från riksdagens sida bör därför inte vidtas med anledning av motionsyrkandet. Utskottet avstyrker således bifall till motion 2181 i denna del.

I motion 2181 begärs vidare att ökade resurser tillförs Handens polisdistrikt, vilket enligt motionärerna bör kunna ske genom omdisponering av personal från andra polisdistrikt.

Handens polisdistrikt omfattar Haninge, Nynäshamns och Tyresö kommuner. Folkmängden i distriktet uppgick vid årsskiftet 1983-1984 till drygt drygt 112 000 personer. I distriktet finns 161 polismanstjänster.

Handens polisdistrikt hade den 1 januari 1984 5 687 brottsanmälningar i balans, varav 4 670 avsåg vålds-, tillgrepps-, bedrägeri- och andra s. k. kriminalbrott. Av dessa brottskategorier var 1 883 brottsanmälningar mer än sex månader gamla. (Motsvarande uppgifter den 1 oktober 1982 var 7 747, drygt 6 500 resp. 2 457.) Om man bortser från Stockholms polisdistrikt, vars speciella förhållanden inte gör en jämförelse meningsfull, hade övriga distrikt lägre balanser.

Under en del av år 1983 har en av länsstyrelsen i Stockholms län särskilt inrättad balanskommission verkat i Handens polisdistrikt för att nedbringa utredningsbalansen.

Regeringen har fr. o. m. den 1 juli 1983 inrättat en ny tjänst som kriminalinspektör vid våldsroteln i polisdistriktet. Regeringen har vidare den 8 mars 1984 inrättat en ny tjänst som kriminalinspektör i utbyte mot en tjänst som polisman i befordringsgång. Avsikten är att innehavaren av den nya tjänsten skall utreda militära mål.

Sedan den 1 januari 1984 tjänstgör i polisdistriktet enligt beslut av länsstyrelsen 16 polismän utöver personalstaten. Dessutom har ett drygt 20-tal polisaspiranter, som fullgör praktiktjänstgöring, av rikspolisstyrelsen placerats i polisdistriktet under utbildningstiden.

Av den redogörelse som nu lämnats framgår att situationen i Handens polisdistrikt är bekymmersam men att förstärkningsåtgärder har satts in och att förhållandena har förbättrats märkbart. Utskottet, som även i fjol behandlade en motion om förstärkning till Handens polisdistrikt (JuU 1982/83:20 s. 21 f) och då inte fann några uttalanden från riksdagens sida påkallade gör samma bedömning i förevarande ärende. Utskottet avstyrker därför bifall till motion 2181 i här berörd del.

Langning

I motion 2101 tas upp frågor om langning av alkohol till ungdomar. Motionärerna anför i motion 2100 att sådan handel inte betraktas som en för alla inblandade kriminell verksamhet, något som enligt motionärerna torde vara en viktig förklaring till att langningen alltjämt har betydande omfattning. Motionärerna förespråkar en kriminalisering av all överlåtelse av alkohol till ungdom, såväl vad gäller överlåtaren som mottagaren.

Den huvudsakliga lagregleringen av de förhållanden som motionen går in på ges i lagen (1977:293) om handel med drycker (LHD). En utförlig redogörelse för lagstiftningen finns i utskottets betänkande JuU 1983/84:3. Här ges en kort orientering med tyngdpunkten lagd på de regler som är särskilt inriktade på ungdomar.

Det är förbjudet att sälja alkoholdrycker (spritdrycker, vin, starköl och annat öl med högre alkoholhalt än 1,8 viktprocent) om rätt därtill inte föreligger enligt LHD (3 §). Vid detaljhandel med spritdrycker, vin och starköl får varor inte säljas eller lämnas ut till den som kan antas ej ha fyllt 20 år. Motsvarande gäller vid detaljhandel med öl och vid servering av alkoholdrycker i fråga om den som kan antas ej ha fyllt 18 år. Spritdrycker, vin eller starköl får heller inte överlämnas som gåva eller lån till den som kan antas inte ha fyllt 20 år. Detsamma gäller i fråga om öl beträffande den som kan antas inte ha fyllt 18 år. Från det sagda om gåvor eller lån är undantaget det fall att någon bjuder av en alkoholdryck för förtäring på stället (12 §).

Det centrala brottet i LHD är *olovlig försäljning av alkoholdrycker*. Straffet är böter eller fängelse i högst två år eller, om brottet är grovt, fängelse i högst fyra år (72 §). Det är detta brott som vanligen kallas för

langning. Även brottet *olovligt anskaffande av alkoholdrycker* (74 §), med samma straffskala som det nyss nämnda brottet, kallas ofta för langning.

I ringa fall skall straff inte dömas ut för gärningar enligt bl. a. 72 och 74 §§ LHD. Ringa fall av langning är således straffritt.

Den person, till vilken alkoholdrycker har sålts eller annars har anskaffats för personligt bruk, är fri från medverkansansvar (78 § tredje stycket sista meningen). Det vanligaste slaget av medverkan vid langningsbrott torde bestå i att anstifta det brott som begås av langaren, dvs. den som olovligen säljer eller på annat sätt tillhandahåller alkoholdrycken. Anstiftan till langning av alkoholdrycker för personligt bruk är alltså straffritt.

Utskottet har nyligen — i oktober 1983 — med anledning av motioner och efter remissbehandling av dem behandlat frågor om langning i sitt av riksdagen godkända betänkande JuU 1983/84:3. Önskemålen i den nu aktuella motionen berör två av frågorna i det nämnda betänkandet; det gäller dels straffrihet för ringa langningsbrott, dels straffrihet för anstiftan till langning av alkoholdrycker som är avsedda för eget bruk.

Bestämmelsen om att ringa fall av bl. a. langning inte skall medföra straff infördes år 1954 när rusdrycksförsäljningslagen (1954:521) kom till. Den överfördes år 1977 till dess efterföljare, LHD. Som motiv för att skapa detta undantag från kriminaliseringen av olovlig försäljning av rusdrycker framhöll departementschefen i propositionen till rusdrycksförsäljningslagen att många fall av överlåtelser inte står nämnvärt i strid med de intressen som uppbärs av försäljningslagstiftningen och att en ovillkorlig bestämmelse om straff i sådana fall skulle kunna te sig stötande (prop. 1954:151 s. 613). Någon gensaga häremot förekom ej vid riksdagsbehandlingen (SäU 1954:1 s. 195, rskr 310).

Vid utskottets nyligen företagna remissbehandling av frågan om straffrihet för ringa langning avstyrkte de flesta remissinstanserna en ändring av bestämmelsen. I åtskilliga remissyttranden, bl. a. av riksåklagaren och rikspolisstyrelsen, påpekades att redan enligt nuvarande lagstiftning ingripande kan ske mot langning även vid små mängder alkoholdrycker; mängden är endast ett av flera kriterier som vägs in vid bedömningen av om fallet är ringa eller inte.

Utskottet anförde i sitt betänkande (JuU 1983/84:3 s. 18) att straffbestämmelserna mot langning har som sitt viktigaste syfte att möjliggöra ingripanden mot yrkesmässiga langare och mot dem som säljer alkoholdrycker till ungdom. Utskottet framhöll att utskottet ser allvarligt på brottsligheten, framför allt när den riktar sig mot unga människor.

Vad gäller bestämmelsen i LHD om straffrihet för ringa langningsbrott uttalade utskottet i betänkandet (s. 18) att utskottet fann det påkallat med en sådan regel i fråga om överträdelser som inte ter sig straffvärda; därvid betonades att inte bara uppsåtliga handlingar utan även oaktsamma överträdelser omfattas av LHD. Även vissa gränsdragningssvårigheter borde, påpekade utskottet, kunna undvikas genom tillämpning av en straffrihets-

regel (se även prop. 1980/81:179 s. 40). Utskottet uttalade dessutom att straffrihetsregeln föreföll att användas med den försiktighet som var avsedd vid dess tillkomst.

Vad härefter gäller spörsmålet om ansvar för anstiftan till langning kan följande sägas. Lagregleringen av denna fråga har skiftat. I förordningen (1937:436) angående försäljning av rusdrycker föreskrevs straffrihet för den som för sitt eget bruk köpt sprit av en langare. När denna förordning år 1954 ersattes av rusdrycksförsäljningslagen avskaffades emellertid straffriheten och det föreskrevs i stället att den till vilken rusdrycker sålts eller eljest anskaffats var förfallen till ansvar för medverkan i form av anstiftan (89 § 2 mom.). Vid tillkomsten av den nuvarande lagen uttalade departementschefen att bestämmelsen i 89 § 2 mom. rusdrycksförsäljningslagen hade visat sig svårtillämplig, varför den borde tas bort (prop. 1976/77:108 s. 93). Något uttalande från riksdagens sida gjordes ej i saken (SkU 1976/77:40, rskr 231). Gällande ordning innebär sålunda frihet från anstiftansansvar för den som för sitt personliga bruk köpt sprit av en langare (78 § tredje stycket sista meningen LHD).

Vid remissbehandlingen år 1983 av frågan om införande av straffansvar för anstiftan till langning var remissopinionen negativ till återinförande av ett sådant ansvar. Det underströks i remissvaren att den tidigare regleringen varit svårtillämpad och haft ringa praktisk betydelse, och det betonades av riksåklagaren att avsevärda bevissvårigheter för åklagaren torde vara förenade med ett straffansvar. Vidare framhölls att köparens benägenhet att avslöja langaren skulle kunna minska om köparen själv riskerade ansvar för anstiftan.

I sitt betänkande uttalade utskottet (s. 20) sin principiella förståelse för önskemålet om straffansvar för den som anstiftar langningsbrott. Med hänsyn till de svårigheter som är förenade med en sådan regel ansåg dock utskottet inte skäl föreligga för en ändring i LHD. Utskottet uttalade därvid också att en bestämmelse om ansvar för köparen skulle kunna inrymma negativa alkoholpolitiska effekter.

Utskottet, som efter endast kort tid har att ånyo behandla frågor om langning av alkoholdrycker, vill inledningsvis upprepa att utskottet betraktar den ifrågavarande brottsligheten som allvarlig, särskilt när den riktar sig mot ungdomar. Det är, såsom utskottet tidigare framhållit, en mycket angelägen uppgift att bekämpa den olovliga hanteringen av alkoholdrycker och skapa en alkohollagstiftning som effektivt verkar i denna riktning. Här vill utskottet erinra om att LHD år 1981 skärptes i flera avseenden, bl. a. i fråga om överlåtelser till ungdomar (prop. 1980/81:179, SkU 54, rskr 330). När det gäller de frågor som berörs i motionen har en grundlig genomlysning av fördelarna och nackdelarna med en ändrad reglering nyligen företagits, och riksdagen har därvid funnit gällande bestämmelser och tillämpningen av dem tillfredsställande. Utskottet anser inte att det nu föreligger skäl till annat ställningstagande. Bifall till motion 2101, såvitt nu är i fråga, avstyrks därför.

Utskottets hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande *medelsberäkningen*
   a. att riksdagen i fråga om medel för polisaspiranter avslår motion 1983/84:1351 i denna del (yrkande 3),
   b. att riksdagen i fråga om medel för ytterligare tjänster till narkotikapolisen avslår motion 1983/84:893 i denna del (yrkande 4),
   c. att riksdagen med bifall till regeringens förslag till *Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 3 767 834 000 kr.,
2. beträffande *omfördelning av polismän*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:1522 i denna del (yrkande 8),
3. beträffande *ekonomisk rotel i Norrköping*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:599,
4. beträffande *inrättande av fler narkotikarotlar*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:893 i denna del (yrkande 3),
5. beträffande *yrkesbeteckning i pass*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:1149,
6. beträffande *polisdistriktsindelningen i Stockholms län*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2181 i denna del (yrkande 1),
7. beträffande *ökade resurser till Handens polisdistrikt*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2181 i denna del (yrkande 2),
8. beträffande *langning*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2101 i denna del (yrkande 1).

5. **Lokala polisorganisationen: Utrustning.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 5 (s. 43 och 44) och hemställer

att riksdagen till *Lokala polisorganisationen: Utrustning* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 27 350 000 kr.

6. **Inköp av motorfordon m. m.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 6 (s. 44—46) och hemställer

att riksdagen till *Inköp av motorfordon m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 55 107 000 kr.

7. **Underhåll och drift av motorfordon m. m.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 7 (s. 46 och 47) och hemställer

att riksdagen till *Underhåll och drift av motorfordon m. m.* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 201 903 000 kr.

8. **Gemensam kontorsdrift m. m. inom kvarteret Kronoberg.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 8 (s. 47—49) och hemställer

att riksdagen till *Gemensam kontorsdrift m. m. inom kvarteret Kronoberg* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

9. **Diverse utgifter.** Utskottet tillstyrker regeringens förslag under punkt B 9 (s. 49) och hemställer

att riksdagen till *Diverse utgifter* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 3 321 000 kr.

10. **Byggnadsarbeten för polisväsendet.** Regeringen har under punkt B 10 (s. 49—53) föreslagit riksdagen att dels bemyndiga regeringen att besluta om byggnadsarbeten för polisväsendet inom de kostnadsramar som förordats i propositionen, dels till Byggnadsarbeten för polisväsendet för budgetåret 1984/85 anvisa ett reservationsanslag av 1 000 kr.

Motioner

I motion 1983/84:955 av Kjell Johansson (fp) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av ny förvaltningsbyggnad i Nyköping för polisen och åklagarmyndigheten.

I motion 1983/84:956 av Sture Palm m. fl. (s) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen beträffande ombyggnaden av Solna polishus.

I motion 1983/84:1144 av Elving Andersson (c) och Kjell Mattsson (c) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen om angelägenheten av att ett nytt polishus i Uddevalla projekteras och genomförs snarast möjligt.

I motion 1983/84:1145 av Holger Bergman (s) och Anita Persson (s) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behov av förvaltningslokaler för tingsrätt och polis i Nyköping.

I motion 1983/84:1516 av Lars-Åke Larsson m. fl. (s) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om behovet av en snar utbyggnad av ett nytt polishus i Vänersborg.

I motion 1983/84:1518 av Sören Lekberg (s) och Lennart Andersson (s) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som anförts i motionen beträffande byggande av nytt polishus i Södertälje.

I motion 1983/84:2175 av Claes Elmstedt (c) och Ralf Lindström (c) hemställs att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som

i motionen anförts om snar start för ombyggnad av kasern Sparre till nytt polishus för polismyndigheten i Karlskrona.

I motion 1983/84:2181 av Ulf Lönnqvist m. fl. (s) hemställs, såvitt nu är i fråga, att riksdagen hos regeringen begär åtgärder så att byggnadsarbetena för nytt polishus i Handen kan påbörjas snarast (yrkande 3).

Utskottet

Regeringens förslag under förevarande punkt innebär bl. a. att 10 milj. kr. får disponeras under budgetåret 1984/85 för inlösen av polishus som har uppförts efter kommunala och enskilda åtaganden, att kostnadsramarna för pågående byggnadsprojekt ändras på grund av den allmänna stegringen av byggnadskostnaderna samt att kostnadsramar förs upp i investeringsplanen och medel beräknas bl. a. för förvaltningsbyggnader i Eskilstuna (om- och tillbyggnad), Nässjö (nybyggnad), Växjö (ombyggnad), Västervik (om- och tillbyggnad), Filipstad (nybyggnad), Bräcke (nybyggnad) och Bollnäs (nybyggnad).

Enligt anslagsberäkningen i propositionen uppgår den beräknade medelsförbrukningen under anslaget till 125 milj. kr. för budgetåret 1983/84 och till 92 milj. kr. för budgetåret 1984/85, eller för tvåårsperioden tillhopa 217 milj. kr.

Motionsvägen förs fram önskemål om ny- eller ombyggnad av polishus i Nyköping (motionerna 955 och 1145), Solna (motion 956, ombyggnad), Uddevalla (motion 1144), Vänersborg (motion 1516), Södertälje (motion 1518), Karlskrona (motion 2175) och Handen (motion 2181). Yrkandena motiveras framför allt med att nuvarande lokaler är otillfredsställande både från personalens synpunkt och för den allmänhet som kommer i kontakt med dem. I flera motioner framhålls den besvärande bristen på häktes- och arrestplatser. Allmänt åberopas också sysselsättningspolitiska skäl för yrkandena.

Utskottet vill instämma i motionärernas uppfattning att det beträffande de berörda orterna föreligger behov av nya eller renoverade lokaler för polisen. Detsamma gäller emellertid också beträffande ett antal andra orter i landet, och det är inte möjligt för utskottet att prioritera ett eller flera projekt framför andra angelägna sådana. I linje med vad som förts fram av några motionärer vill utskottet notera att frågan om takten i byggnadsverksamheten för polisväsendet sammanhänger med problemet med överbeläggningen inom häktesorganisationen i vissa regioner. Utskottet har tidigare uppmärksammat denna sak (JuU 1982/83:25 p. 7, jfr JuU 1982/83:20 p. 9) och även hos riksdagens revisorer för granskning anmält spörsmålet om de kostnader och olägenheter för samhället och enskilda som orsakas av det stora antalet transporter av bl. a. anhållna och häktade till följd av platsbristen. Utskottet utgår från att regeringen i planerandet av byggnadsverksamheten för både polisväsendet och kriminalvården skänker syn-

punkter av denna natur erforderligt beaktande. Med dessa uttalanden avstyrker utskottet bifall till de här behandlade motionsyrkandena och tillstyrker regeringens förslag om bemyndigande och medelsanvisning.

Utskottet hemställer

1. beträffande *nybyggnad av polishus i Nyköping*
   att riksdagen avslår motionerna 1983/84:955 och 1983/84:1145,
2. beträffande *ombyggnad av polishus i Solna*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:956,
3. beträffande *nybyggnad av polishus i Uddevalla*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:1144,
4. beträffande *nybyggnad av polishus i Vänersborg*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:1516,
5. beträffande *nybyggnad av polishus i Södertälje*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:1518,
6. beträffande *nybyggnad av polishus i Karlskrona*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2175,
7. beträffande *nybyggnad av polishus i Handen*
   att riksdagen avslår motion 1983/84:2181 i denna del (yrkande 3),
8. att riksdagen bemyndigar regeringen att besluta om byggnadsarbeten för polisväsendet inom de kostnadsramar som har förordats i propositionen,
9. beträffande *medelsberäkningen*
   att riksdagen till *Byggnadsarbeten för polisväsendet* för budgetåret 1984/85 anvisar ett reservationsanslag av 1 000 kr.

Stockholm den 27 mars 1984

På justitieutskottets vägnar
BERTIL LIDGARD

Närvarande: Bertil Lidgard (m), Lisa Mattson (s), Eric Jönsson (s), Karin Söder (c), Björn Körlof (m), Hans Pettersson i Helsingborg (s), Helge Klöver (s), Arne Svensson (m), Gunilla André (c), Ulla-Britt Åbark (s), Sven Munke (m), Hans Petersson i Röstånga (fp), Lars-Erik Lövdén (s), Hans Göran Franck (s) och Birthe Sörestedt (s).

Reservationer

1. Aspirantantagningen 1984/85 (punkt 1, mom. 1)

Karin Söder (c) och Gunilla André (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 2 som börjar med "Beträffande frågan" och slutar med "behandlad del" bort ha följande lydelse:

Beträffande frågan om antalet aspiranter för nästkommande budgetår vill utskottet peka på att regeringen under tidigare budgetår har vidtagit kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med den besvärliga vakanssituationen inom polisväsendet, vilken varit särskilt bekymmersam för Stockholm. Under slutet av 1970-talet ökades sålunda intagningen till polisutbildningen, och för budgetåren 1977/78, 1978/79 och 1979/80 uppgick rekryteringstalen till 760, 800 resp. 800. Under perioden 1977/78—1980/81 ökade antalet polismän med nästan 750. Bl. a. tack vare dessa åtgärder har man nu i stort sett kommit till rätta med vakanssituationen inom polisen.

Personalläget är emellertid enligt utskottets uppfattning sådant att det inte är välbetänkt att som departementschefen föreslår begränsa antagningen av antalet aspiranter till 200 under nästa budgetår. Bl. a. torde, som sägs i motion 1351, de redan färdigutbildade polismännen förvisso inte sakna arbetsuppgifter utan tjänstgör inom polisväsendet då ordinarie befattningshavare av olika skäl är förhindrade. Utskottet anser att antalet polisaspiranter för budgetåret 1984/85 lämpligen bör bestämmas till 300.

Vad utskottet sålunda med anledning av motion 1351 i denna del anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under moment 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *aspirantantagningen 1984/85*
   att riksdagen med anledning av motion 1983/84:1351 i denna del (yrkande 2) som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört i detta hänseende.

2. Långtidsplanering av aspirantantagningen (punkt 1, mom. 2)

Karin Söder (c) och Gunilla André (c) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med "Utskottet vidhåller" och slutar med "behandlad del" bort ha följande lydelse:

Utskottet vidhåller uppfattningen om betydelsen av att verksamheten vid polishögskolan kan planläggas för längre tidsperioder än ett år och att elevantagningen sker någorlunda jämnt över åren. Saken har enligt utskottets mening så stor betydelse för rekryteringsarbetet och polisverksamheten i stort att regeringen i linje med vad som förordas i motion 1351 bör upprätta en plan för polisutbildningens dimensionering under resten av 1980-talet. Planen bör underställas riksdagens prövning i lämpligt sammanhang.

Vad utskottet nu med anledning av motion 1351 i här behandlad del anfört bör ges regeringen till känna.

dels att utskottets hemställan under moment 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *långtidsplanering av aspirantantagningen*
att riksdagen med anledning av motion 1983/84:1351 i denna del (yrkande 4) som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört i detta hänseende.

3. Medelsberäkningen; polisaspiranter (punkt 4, mom. 1)

Karin Söder (c) och Gunilla André (c) anser — under förutsättning av bifall till reservation nr 1 —

dels att den del av utskottets yttrande på s. 10 som börjar med "I motion" och slutar med "B 1. Rikspolisstyrelsen" bort ha följande lydelse:

Under punkt 1 i detta betänkande har utskottet i enlighet med vad som förespråkas i motion 1351 förordat att 300 polisaspiranter skall antas under nästa budgetår. Det är 100 fler än vad regeringen föreslår. I följd av utskottets ställningstagande bör också, såsom föreslagits i motion 1351, ske en ökad medelsanvisning. Det ökade medelsbehovet kan såsom motionärerna gjort beräknas till 10 milj. kr. Utskottet tillstyrker således bifall till motionen i berörd del.

dels att den del av utskottets yttrande på s. 14 som börjar med "Utskottet godtar" och slutar med "förevarande punkt" bort ha följande lydelse:

Utskottet godtar även i övrigt regeringens förslag till medelsberäkning under förevarande punkt, dock med den ändring därav som betingas av utskottets ställningstagande beträffande den ökade aspirantantagningen.

dels att utskottets hemställan under moment 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *medelsberäkningen*
a) att riksdagen i fråga om medel för ytterligare tjänster till narkotikapolisen avslår motion 1983/84:893 i denna del (yrkande 4),
b) att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med bifall till motion 1983/84:1351 i denna del (yrkande 3) till *Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 3 777 834 000 kr.

4. Medelsberäkningen; tjänster till narkotikapolisen (punkt 4, mom. 1)

Hans Petersson i Röstånga (fp) anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 14 som börjar med "Vid ställningstagande" och slutar med "behandlade delar" bort ha följande lydelse:

Enligt utskottets mening är det, i linje med vad som sägs i motion 893, angeläget att kampen mot narkotikan ges en fortsatt hög prioritet inom polisen. Under senare år har polisen också tillförts ökade resurser för detta ändamål. Utskottet anser att uppbyggnaden av polisens resurser på området måste fortsätta under nästa budgetår. Som nyss nämnts läggs inte något förslag härom fram av regeringen under förevarande anslag; medel för olika projekt mot narkotikan beräknas i stället under ett annat anslag. Vid sådant förhållande är det inte givet att de medel som ställs till förfogande för åtgärder mot narkotikan kommer polisen till del i den omfattning som är påkallat. I enlighet med principerna för riksdagens budgetreglering bör erforderlig medelsanvisning för ändamålet ske under förevarande anslag.

De förstärkningar för ändamålet som utskottet förordar bör komma till stånd först och främst genom att polisen tillförs nya tjänster för narkotikabekämpningen; såsom anges i motion 893 bör antalet sådana tjänster uppgå till 20. Vidare bör i enlighet med önskemålen i motion 893 ske en utbyggnad av narkotikarotlarna.

De nu angivna förstärkningarna bör ske genom omvandlingar av tjänster från den arbetskraftsreserv som polisen har. Detta bör gälla 20 av de extra polismän som ännu inte har fått tjänst på tablå, och omvandlingen bör ske till kriminalinspektörstjänster. Kostnaden härför kan beräknas till omkring 400 000 kr. Anslaget till polisens förvaltningskostnader bör alltså höjas med detta belopp. I enlighet med det nyss sagda bör en motsvarande minskning ske av den föreslagna medelsanvisningen under A 2. Justitiedepartementet.

Vad utskottet anfört om en utbyggnad av narkotikarotlarna bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att den del av utskottets yttrande på s. 14 som börjar med "Utskottets ställningstagande" och slutar med "förevarande punkt" bort ha följande lydelse:

Utskottets ställningstagande i det föregående innebär att utskottet förordar att medel anvisas som gör det möjligt att förstärka polisens insatser mot narkotikan med 20 tjänster. I övrigt godtar utskottet regeringens förslag till medelsberäkning under förevarande punkt.

dels att utskottets hemställan under moment 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande *medelsberäkningen*
   a) att riksdagen i fråga om medel för polisaspiranter avslår motion 1983/84:1351 i denna del (yrkande 3),
   b) att riksdagen med anledning av regeringens förslag och med anledning av motion 1983/84:893 i denna del (yrkande 4) till *Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader* för budgetåret 1984/85 anvisar ett förslagsanslag av 3 768 234 000 kr.

5. Omfördelning av polismän (punkt 4, mom. 2)

Bertil Lidgard (m), Björn Körlof (m), Arne Svensson (m) och Sven Munke (m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som börjar på s. 11 med "När det gäller" och som slutar på s. 12 med "behandlad del" bort ha följande lydelse:

I ett läge där det av statsfinansiella skäl inte är möjligt att tillföra polisen några nya resurser innebär varje prioritering av polisens insatser på ett område en motsvarande försvagning av någon annan del av polisverksamheten. Det sagda manar enligt utskottets mening till en viss försiktighet när det gäller att förespråka prioriteringar av polisverksamheten. I synnerhet om prioriteringarna kommer att ta sig uttryck i stora omfördelningar av polistjänster måste intresset av prioriteringarna noga vägas mot de konsekvenser en tilltänkt omfördelning kan få inom den eller de delar av polisverksamheten där tjänster dras in. Och härvidlag kan det bli nödvändigt att avstå från att göra till synes berättigade prioriteringar.

Som utskottet nyss sagt hör den ekonomiska brottsligheten till de områden som jämte andra bör prioriteras vad gäller brottsbekämpning. Den förstärkning av polisens resurser som dessa prioriteringar föranleder kan inte tillgodoses genom att polisen under förevarande anslag tillförs några nya resurser. Utskottet ställer sig tveksamt till huruvida prioriteringar nu bör göras genom omfördelningar och således på bekostnad av andra i och för sig angelägna polisiära uppgifter.

När det gäller bekämpandet av den ekonomiska brottsligheten är som tidigare sagts att märka att polisen under en följd av år har tillförts betydande resursförstärkningar. Även om dessa förstärkningar må ha varit berättigade kan man nu emellertid ifrågasätta nyttan och behovet av ytterligare förstärkningar på området. Utskottet är härvidlag inte övertygat om att intresset av prioritering gör sig gällande med sådan styrka att den bör genomföras genom omfördelningar. Utskottet tar därmed i likhet med den uppfattning som förs fram i motion 1522 avstånd från tanken på att genomföra de omfördelningar som anges i budgetpropositionen. Yrkandet i motionen bör alltså bifallas.

Vad utskottet nu anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

dels att den del av utskottets yttrande på s. 14 som börjar med "Utskottets ställningstagande" och slutar med "förevarande punkt" bort ha följande lydelse:

Utskottets ställningstagande i det föregående till frågor rörande polisens bekämpande av narkotikabrottsligheten innebär att utskottet godtar regeringens förslag till vilka resurser som bör anslås för detta ändamål.

Utskottet godtar även i övrigt regeringens förslag till medelsberäkning under förevarande punkt.

dels att utskottets hemställan under moment 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande *omfördelning av polismän*
att riksdagen med bifall till motion 1983/84:1522 i denna del (yrkande 8) som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört i detta hänseende.

6. Inrättande av fler narkotikarotlar (punkt 4, mom. 4)

Hans Petersson i Röstånga (fp) anser — under förutsättning av bifall till reservation 4 — att utskottets hemställan under moment 4 bort ha följande lydelse:

4. beträffande *inrättande av fler narkotikarotlar*
att riksdagen med anledning av motion 1983/84:893 i denna del (yrkande 3) som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört i detta hänseende.

Innehållsförteckning

Rikspolisstyrelsen 1
Motioner 1
Utskottet 1
Inledning 1
Antagning av polisaspiranter 2
Viss uppdragsverksamhet 4
Övrigt 6
Utskottets hemställan 6
Särskild polisverksamhet för hindrande och uppdagande av brott mot rikets säkerhet m. m. 6
Motion 6
Utskottet 6
Statens kriminaltekniska laboratorium 7
Lokala polisorganisationen: Förvaltningskostnader 8
Motioner 8
Utskottet 9
Inledning 9
Medel för polisaspiranter 10
Ekonomisk brottslighet 10
Omfördelning av polismän 10
Ekonomiska rotlar 12
Resurser för narkotikabekämpning 12
Medelsberäkningen 14
Titel eller yrkesbeteckning i pass 15
Polisdistriktsindelningen i Stockholms län, m. m. 15
Langning 17
Utskottets hemställan 20
Lokala polisorganisationen: Utrustning 20
Inköp av motorfordon m. m. 20
Underhåll och drift av motorfordon m. m. 20
Gemensam kontorsdrift m. m. inom kvarteret Kronoberg 21
Diverse utgifter 21
Byggnadsarbeten för polisväsendet 21
Motioner 21
Utskottet 22
Reservationer 23
1. Aspirantantagningen 1984/85 (pkt. 1, mom. 1) (c) 23
2. Långtidsplanering av aspirantantagningen (pkt. 1, mom. 2) (c) . 24
3. Medelsberäkningen; polisaspiranter (pkt. 4, mom. 1) (c) 25
4. Medelsberäkningen; tjänster till narkotikapolisen (pkt. 4, mom. 1) (fp) 25
5. Omfördelning av polismän (pkt. 4, mom. 2) (m) 27
6. Inrättande av fler narkotikarotlar (pkt. 4, mom. 4) (fp) 28